

Vänsterpress om Venezuela – juni 2019

Krisen Venezuela fördjupas alltmer och det blir allt svårare att vända på utvecklingen. Det kupp försök som oppositionen med Juan Guaidó i spetsen försökte iscensätta i slutet av april blev ett fiasko, vilket visar att den inte hade det stöd som den själv trodde. Men USA tillsammans med de reaktionära latinamerikanska regimerna och med stöd från EU (inklusive Sverige) ökar trycket mot Venezuela. Såväl ekonomiska, som politiska och militära påtryckningar tillgrips. De som får betala för detta med allt svårare levnadsförhållanden är venezolanska massorna.

Denna samling innehåller artiklar som publicerats under den senaste månaden (från och med 15 maj). Den viktigaste artikeln är den av Rolf Bergkvist som ställer frågan *Vad blev det av "socialismen för 21 århundradet"*?. Författaren försöker besvara frågan genom att göra en historisk tillbakablick och analys av utvecklingen fram till idag och utifrån detta göra ett preliminärt bokslut.

Se även

[Vänsterpress om Venezuela – februari 2019](#)

[Vänsterpress om Venezuela – slutet av februari 2019.](#)

Martin Fahlgren 16/2 2019

Innehåll

Internationalen	1
<i>Vi måste börja prata om Sveriges krigsförklaring mot Venezuela</i>	1
Offensiv	3
<i>Venezuela: Stoppa högern – socialistiskt svar på krisen krävs</i>	3
Revolution	5
<i>Venezuela: Guaidós misslyckade kupp – vad innebär den och vad händer härnäst?</i>	5
Röda Rummet	9
<i>Venezuela. Vad blev det av "socialismen för 21 århundradet"?</i>	9

Internationalen

Vi måste börja prata om Sveriges krigsförklaring mot Venezuela

Juan Velasquez

Internationalen 14/6 2019

Det är första gången i modern tid som Sverige förklarar krig mot en annan, av FN erkänd, stat.

Denna krigsförklaring innebär att Sverige avviker från FN-stadgan och ansluter sig till USA:s blockad mot Venezuela. Den borgerliga pressen skyller bristen på medicin, utrustning, mat, reservdelar till maskiner, vattenbrist, ransonerad elförsörjning, etcetera, på Maduro och den sittande regeringen. I själva verket är allt detta konsekvenser av blockaden. Det handlar om ett krig mot civilbefolkningen, där över 40.000 människor redan har dött på grund av den ekonomiska krigföringen. Vi får aldrig glömma att det handlar om människor, så många som en medelstor svensk kommun.

USA blir allt mer av en skurkstat. Hur kommer det sig att vår regering vill vara ett radarpar till en supermakt som vill få en brun befolkning ner på knä, bara för att den vägrar lyda imperiets krav på total underkastelse. För när det kommer till politiska och moraliska argument har USA:s regim föga mer än naket våld att komma med.

Det samma gäller inte för Sverige. Vi kan välja mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, våra svenska värderingar, vi kan i värsta fall vara stolta över IKEA, Volvo, Scania, ABB, Electrolux eller H&M istället för EXXON, det militära komplexet eller Pentagon. Vi har våra egna skurkar, men vi har inte krig och våld som livsluft. I bästa fall kan vi följa Norges exempel, som bjuder in till fredssamtal mellan oppositionens olika fraktioner och regeringen.

Margot Wallström går i godo för Guaidó-gängets bedrägerier. Wallström har erkänt i direktsänd TV att hon har kontinuerlig telefonkontakt med Juan Guaidó, som är en terrorist som verkar för att finansvärlden kapar Venezuelas statskonton för att finansiera en opposition som saknar allt demokratisk förankring i landet. Under 1980-talet gjorde USA likadant i Nicaragua, genom att stjäla pengar från knarkmaffian för att finansiera en kontra-revolutionär

armé. I Venezuela vill de göra samma sak, men den här gången genom att kapa landets internationella konton.

På 80-talet var USA:s underrättelseorgan i hemlig allians med den colombianska knarkmaffian. Allt kom upp till ytan till slut. Nu är finansinstitutionerna som tvättade knarkpengarna åter på plats, för att hjälpa till att kapa Venezuelas resurser. Diplomater från den folkvalda regeringen kastas ut från ambassader och ersätts med representanter för den självutnämnda regeringen. Hur mycket än SVT och den liberala pressen försöker besvärja verkligheten är ”oppositionen” inte mycket mer än råa rasister med pengar.

Sättet USA och EU hanterar Venezuela ger oss en fingervisning om en nordatlantisk västvärld i desperation. Trots ett ovanligt starkt militärt övertag mot ett till synes mycket litet land, klarar den inte av att genomföra det eftertraktade regimskiftet, eftersom det venezolanska folket är enat.

Konsekvenserna av att åsidosätta internationell rätt för att uppnå regimskifte kommer vi se längre fram, när alla lagar vi stödjer oss på för handel och utbyte börjar falla sönder och blir urholkade tills vi är tillbaka på stenåldern. Och då kan de eliter som ligger bakom vansinnet styra obehindrat.

Vi har snart kanske bara folkrätten kvar att luta oss mot, och då krävs det folk som tror på den för att kunna försvara den. Så det som egentligen står på spel nu är det internationella rättssystemets tro-värdighet. Tro på att vi kan lösa konflikter genom dialog inom FN:s institutioner, tro på att vi kan lösa konflikter under rättsstatens vingar, tro på att alla har mänskliga rättigheter att falla tillbaka på, när den mest våldsamma höjer rösten och blir allt hotfullare i sina fysiska närmanden. Tro på rätten att välja regering demokratiskt, istället för genom lögner, blodsband och våldskapital.

Jag vill hävda att Wallströms avsteg från 200 år av neutralitet är en väsentlig förändring i utrikespolitiken. Hittills har svenska regeringar övat tillsammans med NATO, lekt krig i Afghanistan för att rädda bruna beslöjade kvinnor från talibanerna. Men kriget i Venezuela är annorlunda. De bruna kvinnorna i Venezuela, som jag själv intervjuat i korta reportage på Youtube och intervjuat i olika forskningsprojekt de senaste tio åren, säger tydligt att de inte vill ha krig.

De vill inte ha några imperialistiska invasioner, Margot Wallström! De vill ha respekt för sin rättsstat, och de vill att den europeiska unionen ska backa från sina koloniala ultimatum. Vi avstod inte från neutraliteten ens i kampen mot Pinochets diktatur i Chile eller mot den horribla apartheidregimen i Sydafrika. Vi konfronterade inte Saddam Hussein inför kriget i Irak eller Milosevic inför och under kriget på Balkan. Och när det gällde att skicka JAS-planen för att stöta Muhammad Gaddafi i Libyen förklarade vi inte krig mot Libyen, allt hände inom ramen för en bred koalition utan någon som helst krigsförklaring. Allt skedde på nätterna, utan insyn, så att vi än idag vet mycket lite om vad som verkligen hände.

Varför förklarar den socialdemokratiska regeringen krig mot en socialistisk regering på detta sätt? Vad vinner vi vanliga svenska skattebetalare på att Venezuelas valutakonton plundras av en liten klick diplomater? Tjänar vi, alltså du och jag som är vanliga löntagare, något på att fattiga, mörkhyade venezolaner, och deras barn svälter? Vad tjänar vi på att hindra dem från att gå i allmänna skolor, ha allmän tillgång till hälsovård, och egna värdiga bostäder, och från att behålla sitt oberoende från USA? Varför är det så bråttom att rasera allt detta Margot Wallström? Ja, för att, tro mig, folkmakten börjar förankra sig så starkt att det blir oåterkalleligt. Det är allt detta som det är frågan om, de mörkhyade klasserna som får mer och mer makt i Venezuela.

Den svenska liberala pressen vet ingenting om Venezuela, den bara klippar och klistrar reportage som andra gör. Och SVT och SR som har varit där osynliggör eller misstänkliggör de mörkhyade klasserna på ett rasistiskt sätt. Intervjuer med Guaidó följs aldrig upp av

intervjuer med företrädare från den sittande regeringen. De skickar dit vita reportrar att prata med andra vita för att tittarna ska kunna identifiera sig. Ibland skickar de till och med reportrar som inte kan spanska.

Nu är det hög tid att agera. Det är, som Wallström säger, bråttom! Bråttom för att vår egen demokrati urholkas av samma gäng som nu sätter internationell rätt och FN-stadgan på undantag för att plundra Venezuelas valutaressurser, samma gäng som säljer vapen till världens mest misogynna stat (Saudiarabien), samma gäng som privatiserar dina och mina och våra barns skolor, sjukvård och bostäder. Samma gäng som inskränker strejkrätten och deporterar apatiska barn tillbaka till döden, samma gäng som inte bryr sig ett dugg om att de förpestar jorden med vår konsumistiska avföring, och samma gäng som förhåller sig likgiltigt inför massutrotning av såväl fångslade som fria djur, växter och landskap. Det jag vill säga är att vi måste säga stopp, Ya Basta, till detta gäng: Inga fler krig, ingen mer manipulation!

Många trodde att det var en feministisk och antirasistisk regering som tillträdde 2014, men sedan dess har rasisterna tagit ännu mer makt och skaffat sig tolkningsföreträdare i riksdagen. Vi trodde detta var en regering som kunde hålla fascismen borta från Rosenbad. Men det vi ser idag är ett fullfjädrat nyliberalt tyranniskt gäng, som flyttar fram sina vasaller som om vi levde under medeltiden. Nu vet vi alla vad regeringen och SVT ägnar sig åt. Ta ställning nu innan det är för sent!

Offensiv

Venezuela: Stoppa högern – socialistiskt svar på krisen krävs

Marcus Kollbrunner

Offensiv 15/5 2019

Extremhögerpolitikern Juan Guaidó har på nytt misslyckats med att genomföra en kupp i Venezuela.

Den 30 april försökte Venezuelas självutnämnde interimpresident, extremhögerpolitikern Juan Guaidó, på nytt genomföra en kupp för att störta president Nicolás Maduro. Kuppen räknade med aktivt stöd från USA, vars representanter varit direkt

inblandade i förhandlingar med representanter från statsapparaten för att vinna över armén. Men kuppörsöket blev ett misslyckande.

L äget förblir dock allvarligt i Venezuela, som är inne i en djup ekonomisk depression, som gjort livet all mer outhärdligt för befolkningen och lett till att miljoner har lämnat landet. När Maduro valdes till president 2013 efter Hugo Chávez bortgång hoppades många att Chávez sociala reformer och den ”bolivariska revolutionen” skulle fortsätta. Chávez hade kommit till makten 1999 med idén om att använda landets stora oljeresurser för att förbättra livet för landets befolkning. Det ledde till en reaktion från landets elit, som inte var beredd att dela med sig av landets rikedomar och försökte störta Chávez i en kupp 2002, en lockout 2003 och en folkomröstning 2005. Dessa försök stoppades av en stor folklig mobilisering.

Dessa strider ledde till en radikaliserad av Chávez politik, som började tala om sin ”bolivariska” revolution som ”socialistisk”. Han bröt dock aldrig med det kapitalistiska systemet och var alltid beredd att göra eftergifter och avtal med de företagare som ställde sig på hans sida. Samtidigt växte en byråkrati fram, med delar av den gamla statsapparaten och nya karriärister. Dessa var alltid motståndare till genuin demokratisk kontroll underifrån, som utgjorde ett hot mot deras makt och privilegier. Allt detta gjorde att den ”bolivariska revolutionen”, som alltid har varit fylld av motsättningar, innebar sociala framsteg så länge ekonomin växte och att Chávez kunde framstå som en enande gestalt. All stabilitet har nu försvunnit i och med Chávez död 2012 och den ekonomiska kris som drabbat landet.

Sedan 2013 har landet kastats ner i en djup ekonomisk depression. Landets BNP har halverats. Priserna har exploderat och IMF uppskattar att hyperinflationen kommer att nå 10 miljoner procent i år! Den sociala utvecklingen har gått tillbaka, med ett akut läge inom sjukvården. Det råder varubrist, brottsligheten är epidemisk och stora delar av landet drabbas av brist på el och vatten.

Det finns flera orsaker till krisen. Det sjunkande oljepriset drabbade landet hårt och år av underinvesteringar har lett till minskad oljeproduktion. Det byråkratiska styret har lett till korruption och misskötsel. Samtidigt har företagen som fortfarande dominerar ekonomin utanför oljesektorn bidragit till varubrist för att tjäna pengar och pressa fram nya eftergifter från regeringen. Regeringen har använt sedelpressen för att trycka pengar för att täppa de stora offentliga underskotten, vilket spärrat på inflationen, tillsammans med den svarta marknaden som florerat under systemet med två olika dollarkurser. Till råga på allt har USA under Trump infört en rad sanktioner, vilket förvärrat krisen än mer.

Inget av detta är, som påstås, ett misslyckande för en ”socialistisk ekonomi”, tvärtom. Det är ett misslyckande som har sin grund i att försöka använda den borgerliga statsapparaten och den kapitalistiska ekonomin för folkets syften. Trots den hårda retoriken och manövrerandet har Maduros politik inneburit en högersväng, med en ekonomisk politik baserad på åtstramning, eftergifter åt företagen och även inviter till samtal med Trump.

Högeroppositionen mot Maduro har försökt att använda sig av krisen för att gå till offensiven, ofta med våldsamma protester som 2014 och 2017, som lämnade hundratals döda. Försöken att vinna kontroll genom val har blockerats genom byråkratiska manövrar från Maduro. Högern vann majoriteten inom nationalförsamlingen, men Maduro kallade då till val av en ny konstituerande församling som tömde nationalförsamlingen på makt. Men Maduro vann presidentvalet 2018, efter en bojkott från högern, som vägrade att erkänna valet.

Den 23 januari i år utropade nationalförsamlingens talman, Juan Guaidó, sig till interim-president. 54 andra regeringar, inklusive Sveriges, har ställt sig bakom Guaidó, med reaktionära presidenter som Trump, Jair Bolsonaro i Brasilien och Ivan Duque i Colombia i spetsen. För USA handlar det om att slå till mot ”vänstern” i dess ”bakgård”, Latinamerika, och om kontrollen över världens största oljereserv. Dessutom är det i direkt konflikt med Kina och Ryssland, som erkänner Maduro och har ekonomiska intressen i landet.

Trump har sagt att alla alternativ är möjliga, även militära, något som upprepades av USA:s utrikesminister Mike Pompeo den 1 maj. Trump verkar dock dra sig för ett direkt militärt ingripande, och hoppas istället på att kunna fälla Maduro med ekonomiska påtryckningar och stöd till oppositionen. Guaidó har dock två gånger försökt att provocera fram en kupp, men misslyckats. Den första gången var den 23 februari, då en ”hjälpkonvoj” skulle vara förvändning för att öppna gränsen mot Colombia, vilket misslyckades. Andra gången var nu den 30 april, då Guaidó gjorde ett uttalande till några dussin soldater utanför flygbasen Carlota, i ett försök att ge sken av att militären hade bytt sida.

Trots båda misslyckandena är situationen inte alls säker för Maduro. Det visas av hans tvekan många gånger att handla. Maduro har säkrat arméns stöd genom att ge den inflytande, politiskt och ekonomiskt. Även om armén fortfarande ställer sig bakom honom har viktiga figurer tagit avstånd från honom. I det senaste kuppörsöket var det chefen för arméns säkerhetstjänst, SEBIN, som gått över till oppositionen.

En verklig lösning på landets kris kräver ett direkt ingripande från arbetarna. Arbetarrörelsen måste frigöra sig från byråkratins döda hand, som inte tolererar självständiga initiativ underifrån då den, med rätta, ser det som ett hot mot sina egna privilegier. Samtidigt måste arbetarorganisationerna anta ett program som visar att de inte har något som helst gemensamt med den högeropposition som syftar till att genomföra en nyliberal chockpolitik där arbetarna kommer att få betala för krisen, med privatiseringar, avregleringar och nedmontering av de sociala program som ännu återstår.

Mot detta måste ett program ställas för förstatligande av de företag som kontrollerar ekonomin, till att börja med de företag som stött kuppörsöken och saboterar ekonomin, som livsmedelsindustrin, banker och media. Men dessa företag måste ställas under arbetarnas demokratiska kontroll och styre, samt underställas en samhällelig planering för att komma tillrätta med brist på mat, sjukvård, vatten, el, transport med mera. Denna arbetarkontroll måste utsträckas till ministerierna och statsapparaten, för att börja avveckla byråkratin. Lokala kommittéer för att bekämpa högern, organisera självförsvar och distribution av mat och läkemedel kan vara ett första steg, och länkas upp i regional och nationell skala, beväpnat med ett verkligt socialistiskt alternativ.

Revolution

Venezuela: Guaidós misslyckade kupp – vad innebär den och vad händer härnäst?

Jorge Martin

Revolution 3/6 2019

Strax innan gryningen den 30 april inledde den venezuelanska oppositionen ännu ett försök till en militärkupp. Redan vid dagens slut verkade kuppörsöket ha misslyckats: en av dess ledare söker tillflykt hos den spanska ambassaden, 25 av de inblandade soldaterna söker fristad hos den brasilianska ambassaden och Juan Guaidó har antingen gått under jorden eller är på flykt.

Kuppen började 05:46 på morgonen med ett videomeddelande från Guaidó, som den 24 januari utropade sig själv som president men som sedan dess inte har rört sig en millimeter närmare presidentpalatset Miraflores. I videomeddelandet syns Guaidó, tillsammans med en liten skara soldater, utanför den militära flygbasen La Carlota i östra Caracas. Vid hans sida syns även oppositionsledaren Leopoldo López som försatts under husarrest för sin roll i de dödliga *guarimba*-upproren 2014. Tydligt hade han blivit frisläppt av underrättelsetjänsten SEBIN som hade fått ansvar att bevaka honom.

Kuppmakarna Juan Guaidó and Leopoldo López

Guaidós budskap var tydligt: ”Jag står med våra ledande militära styrkor för att påbörja den sista fasen av 'operation frihet'”. Detta var den sista striden mot ”usurpatorn” Maduro. Lopéz närvaro spelade en viktig roll. Trots detta blev det inom bara några timmar uppenbart att hans påstående om att ha militärens stöd var en lögn. Han hade varken kontroll över några militära styrkor eller baser och inga befälhavare stod på hans sida. Trots hans påståenden befann han sig inte heller på högkvarteret La Carlota, utan utanför. Han hade inte heller tagit kontroll över några tv- eller radiostationer.

Guaidó uppmanade hela det venezuelanska folket att gå ut på gatorna. I östra Caracas fick han med sig en del folk, som snart drabbade samman med nationalgardet som skyddade flygbasen. Vid ett tillfälle lyckades ett hundratal demonstranter, inklusive ett fåtal soldater, bryta sig igenom det yttersta försvaret men de möttes och besegrades av tårgas. Det är inget man skulle förvänta sig av en ”riktig”, välplanerad militärkupp.

På andra sidan Caracas hade tusentals samtidigt följt Maduros uppmaning på Twitter och samlats utanför presidentpalatset Miraflores. Strax efter klockan tio på morgonen gick han ut med att han varit i kontakt med överbefälhavare i militären och att de alla var lojala till Maduros regering. Några få högt uppsatta bolivarianska representanter talade, främst Diosdado Cabello, men i övrigt gavs utrymme till representanter från den chavistiska vänstern och organisationer som sällan får utrymme i de officiella demonstrationerna. Stämningen präglades av beslutsamhet och vilja till motstånd.

Imperialistiskt stöd

USA gick snabbt ut med sitt stöd för kuppen i Venezuela, med hjälp av tweets och uttalanden från Trump, Pompeo, Elliot Abrams, Marco Rubio och så vidare. Detta följdes av stöd från de brasilianska, colombianska och chilenska presidenterna, och till och med Europaparlamentet. Organization of American States generalsekreterare Almagro stämde också in i stödet för kuppen.

Under dagens gång gjorde Bolton och Pompeo alla möjliga uttalanden och antydningar i försök att understödja Guaidós agenda. Pompeo menade på att högt uppsatta tjänstemän, i samtal med USA, hade kommit överens om att avsätta Maduro. Bolton lade vikt på försvarsministern Vladimir Padrino, chefen för presidentgardet och det militära kontraspionaget (DGCIM) Ivan Hernandez och Maikel Morano, domare i Venezuelas högsta domstol. Dessa ”nyckelfigurer i regeringen” hade enligt Bolton ”varit i samtal med oppositionen under de senaste tre månaderna”, och uppmanat dem att ”hålla sitt löfte om att uppnå en fredlig överföring av makten från Maduro och hans gäng”. Senare utropade Bolton också att Maduro hade haft ett flygplan redo att ta honom till Kuba, men att han blivit övertalad av ryssarna att inte åka. Trots alla överdrifter och psykologiska påtryckningar gick Padrino ut i en tv-sändning och uttryckte återigen sin lojalitet till regeringen.

På marken i Venezuela gick inte saker som de hade tänkt. Några utav Guaidós soldater tog första bästa möjlighet att hoppa av och påstod att de blivit lurade. En av dem berättade hur befälhavare hade försett dem med vapen vid SEBIN:s högkvarter Helicoide och förklarat att de skulle förhindra en massrymning.

Efter motståndet och motgångarna vid La Carlota blev det klart att kuppen var på väg att dö ut, men Guaidó gav sig inte utan försökte sig på ytterligare ett trick. Han ledde ett tusental av sina anhängare, inklusive några av soldaterna från hans första videomeddelande, mot presidentpalatset. Detta var ett försök att göra en återupprepning av kuppen 2002, när oppositionsledare marscherade med sina anhängare till presidentpalatset där de sedan blev beskjutna av anställda prickskyttar, allt för att kunna berättiga en militärkupp. Som Marx en gång sade: *historien alltid upprepar sig först som en tragedi och sedan som en fars.*

Guaidó hade inte de hundratusentals bakom sig som oppositionen hade i april 2002, och hans triumfatoriska demonstration stoppades snabbt av nationalgardet. Han flydde snabbt till Altamira i öst.

En patetisk förlust

När gryningen närmade sig i Caracas hade Leopoldo López och hans familj sökt fristad och gömt sig i den chilenska ambassaden medan 25 soldater sökte asyl vid den brasilianska ambassaden. Det meddelades att Guaidó skulle göra ett uttalande klockan sex på morgonen, men klockan slog sex och inget hände. Kuppen verkade ha runnit ut i sanden. López och hans familj förflyttades senare till den spanska ambassaden.

Trumps var så frustrerad att han uttalade sig hotfullt mot Kuba:

”Om de kubanska trupperna och milisen inte omedelbart UPPHÖR med militära ingrepp i syfte att orsaka död och förstörelse för den venezuelanska konstitutionen, kommer en fullständig och komplett handelsblockad och allvarliga sanktioner att införas mot Kuba.”

Dessa påståenden är helt befängda. Anledningarna till att USA:s försök att driva igenom ett regimskifte i Venezuelas misslyckats är inte ”ingrepp” av ”kubanska styrkor” för att orsaka ”förstörelse av konstitutionen”, utan snarare en kombination av idioti och felberäkningar från den venezuelanska oppositionen och dess rådgivare i Washington, och det starka antiimperialistiska och vaksamma motståndet från en stor del av den venezuelanska befolkningen, samt Kinas och Rysslands stöd till regeringen. I själva verket är det USA:s sanktioner, beslagtagnande av venezuelanska tillgångar och andra imperialistiska åtgärder som skapar död och förstörelse i Venezuela!

Det står klart att Trump trott att han kommer att kunna knäcka Maduros regering genom att sätta press på den kubanska revolutionen. USA har redan skärpt sina sanktioner mot Kuba, inte minst genom att, för första gången, verkställa en föreskrift i USA:s handelsembargo mot Kuba, som gör det möjligt för amerikanska medborgare att stämma företag i tredje land som använder sig av egendom på Kuba som exproprierades under revolutionen. Det är en extrem,

aggressiv, imperialistisk aktion som kan ha oerhört negativa konsekvenser för den redan sköra kubanska ekonomin.

Klockan 20:24, laddade Guaidó slutligen upp ett sinnesförvirrat videomeddelande. I stället för att erkänna sitt misslyckande meddelade han att ”i morgon (1 maj) kommer vi att fortsätta operation frihet”, han tackade militären för deras ”stöd” och påstod fortsatt att ”Maduro inte har någon kontroll över militären”.

Guaidós och Trumps problem är att de har byggt upp ett momentum kring ”en räkenskaps dag” två gånger redan, den 24 januari och den 23 februari, och misslyckats båda gångerna. Om Guaidó inte kan få vindarna att vända snart, kommer vi att se en splittring inom oppositionen, anklagelser, motanklagelser och förräderi. Oppositionens led består främst av medelklass och övre medelklasselement, som snart kommer känna sig svikna och förrådade av sina ledare, vilket var vad som skedde med 2014 och 2017 års *guarimbas*.

Varför misslyckades kuppen?

Kuppens misslyckande väcker många frågor. Det vi såg var ett hafsigt försök: kuppen kontrollerade inga militära baser eller styrkor, hade inte heller något stöd från befälhavare, varken tv eller radio kontrollerades och kuppen stoppades av tårgas. Den stora frågan blir: varför inleddes den överhuvudtaget?

Förväntade de sig ett stöd som aldrig kom? Trodde de på sina egna lögnar om ett massivt stöd bland befolkningen, och en armé redo att splittras, och att allt som behövdes för att förverkliga detta var en utlösande faktor? Var det ren desperation född ur deras misslyckande? Varför väntade de inte till 1 maj, då de hade planerat massdemonstrationer? Fruktade de att uppslutningen inte skulle bli stor nog?

Regeringens agerande, å andra sidan, framstår som väldigt vacklande och obestämt. Det gick femton timmar utan tv-uttalanden från Maduro, försvaret används inte för att krossa kuppen, inga höga regeringstjänstemän syntes på mötet vid Miraflores. Var det, som Maduro senare påstod, ett försök att undvika blodspillan i en öppen militär konflikt? Eller var regeringen ovetande om hur långt konspirationen gått? Var det osäkert om de kunde lita på stöd från militären mot kuppen?

Det påstås att kuppen hade stöd från högt uppsatta positioner inom SEBIN, DGCIM och andra grupper, men att den startade för tidigt. Inte den 2 maj som planerat, då den skulle fungera som svar på oppositionens möte den 1 maj. Detta skulle förklara dessa bisarra händelser, men också vara ett oroande tecken för framtiden, eftersom det skulle betyda att militären varit inblandad men drog sig ur i sista sekunden. Baserat på vad vi vet kan man se element som pekar på SEBIN:s inblandning i kuppen. Några av soldaterna som deltog har erkänt att de fick vapen på SEBIN:s högkvarter. SEBIN:s chef Manuel Christopher Figuera har tydligt också fråntagits sin position och arresterats.

Vi har hela tiden sagt att kampen mot kuppen inte kan lämnas över till generaler. De har sina egna intressen och kommer i sista hand att skydda dem över allt annat. Så länge de tror att Maduros regering kommer att skydda deras intressen förblir de lojala. Men om de börjar tvivla och tror att denna regering inte längre är stabil och kan skydda deras intressen så kommer de att försöka hitta alternativa vägar eller ingripa för att garantera deras positioner på både kort och lång sikt.

Den fortsatta ekonomiska krisen, försvårad av sanktioner och press från omvärlden, kan mycket väl pressa viktiga allierade inom försvaret att försöka rädda sig själva genom att avsätta Maduro.

Situationen som den ser ut nu är inte under kontroll. Guaidó har lett ett faktiskt kuppörsök, med militära styrkor, men har ännu inte blivit arresterad. Även López är på fri fot och tillåts springa från ambassad till ambassad.

IMT och de venezuelanska kamraterna från Lucha de Clases i Venezuela har sedan januari argumenterat för att Guaidó ska arresteras, att nationalförsamlingen ska upplösas och att skarpa åtgärder ska vidtas mot de personer som varit inblandade i att konspirera under kupperna, samt för att beväpna och utveckla milisen och expropriera kuppmaakarna och imperialismen. Vidare var vi motståndare till att flytta Leopoldo López från fängelse till husarrest. Gårdagens händelser är ett ytterligare bevis på hur rätt vi har haft.

Att Washingtons kuppförsök hittills misslyckats betyder inte att de kommer överge sina mål. *Yahoo News* har publicerat en rapport om militärföretaget Blackwater som föreslår att de ska skapa en 5000 man stark legosoldatsarmé för att ingripa i Venezuela. USA:s sanktioner och beslagtagande av Venezuelas tillgångar är en extrem påfrestning för en ekonomi som redan är försvagad efter den fem år långa recessionen.

Vår plikt är att motsätta oss denna imperialistiska aggression, såsom vi konsekvent gjort sedan det senaste försöket inleddes den 24 januari. Samtidigt måste vi understryka vilka metoder som faktiskt kan garantera en seger över kontrarevolutionärerna. Våra venezuelanska kamrater i Lucha de Clases befann sig utanför Miraflores-palatset under kuppförsöket, och förde där fram följande paroller: fängsla Guaidó, avsätt nationalförsamlingen som deltar i planerandet av kupperna, stärk och sprid den bolivarianska milisen, svara på beslagtagandet av tillgångar genom att expropriera de multinationella imperialisterna, expropriera borgarklassen som deltar i planeringen av kupperna, se till att arbetarna styr produktionen, bort med byråkratin, fullborda revolutionen genom organisering underifrån.

Original: [Venezuela: Guaidó's botched coup – what does it mean and what's next?](#)

Översättning; Sally Söderberg

Röda Rummet

Venezuela. Vad blev det av "socialismen för 21 århundradet"?

Rolf Bergkvist

Röda Rummet 1-2 2019

Oavsett hur den närmaste framtiden kommer att gestalta sig i Venezuela, om den sittande Maduroregimen faller eller kan hålla sig kvar vid makten, är det uppenbart att det socialistiska projekt som lanserades av Hugo Chávez nu nått vägs ände. I detta läge är det nödvändigt att vi socialister försöker att tillägna oss en förståelse om varför det gick som det gick. Rolf Bergkvist artikel i detta nummer av *Röda rummet* är ett led i den strävan.

Det finns många skäl att kritiskt följa och försöka förstå de senaste årens utveckling i Venezuela. Ett är den positiva roll landet tidigare haft som exempel på en annan, alternativ politik. Under ett helt decennium – 2003 till 2013 – kom Latinamerika att framstå som ett positivt, praktiskt exempel på att en sådan politik faktiskt är fullt möjlig. Det var där, i Brasilianska Porto Alegre, de alternativa världsforumen började hållas. I samma stad lanserades en lokal form av "deltagande demokrati". I mitten av årtiondet avvisades det frihandelsavtal för hela den amerikanska kontinenten som USA:s storbolag försökte tvinga fram. Nya, regionala initiativ utanför USA-imperialismens kontroll lanserades: ALBA, Telesur, Bancosur. Och det var på det världssociala forumet i Porto Alegre 2005 som Venezuelas dåvarande president, Hugo Chávez, deklarerade att den "Bolivarianska revolution" han initierat nu var en socialistisk revolution. Men inte en "socialism" av Sovjetunionens eller östeuropeisk typ utan en ny sorts socialism, "det 21 århundradets socialism" – med latinamerikanska kännetecken och anpassad till framväxande sociala krafter.

Det nya socialistiska Venezuela skulle, enligt Chávez, bli möjligt genom en gradvis övergång från kapitalismen genom byggande av folklig makt underifrån. Grundidén var att självständig makt baserad på solidaritet, arbetares självstyre och kooperation bit för bit skulle ta över funktionerna från den kapitalistiska statsapparaten tills denna slutligen blev överflödig. För första gången efter Berlimumrens fall förklarade en vald statschef att det enda alternativet till den nyliberala politiken och USA-imperialismen var socialism, så vad har då de senaste 20 årens faktiska klasskamp gett för resultat?

Nicolas Maduro framför porträtt av Hugo Chávez

Det gröna guld

Venezuela är ett land som lever av sin oljeproduktion. Det är inkomsterna från exporten av oljan som utgör basen för ekonomin. Det betyder att priset på världsmarknaden är avgörande för den ekonomiska utvecklingen. När Hugo Chávez tillträdde som president i början av 1999 fick Venezuela 8,50 dollar per fat olja som exporterades. Det var då den lägsta nivån på tolv år. Fram till 2003 kan man inte påstå att några sociala reformer genomfördes, men sedan började priset stiga. Vid sin höjdpunkt – strax före den internationella finanskrisen 2008-2009 – låg snittpriset på ett fat olja mellan 125 och 130 dollar. Och dagsproduktionen låg runt tre miljoner fat per dag. År 2013 kom det kraftiga priset; från omkring 100 dollar per fat i början av året till, som lägst, 24 dollar. Även om priset steg något de följande åren var det långt under rekordårens nivå, vilket för Venezuela förde med sig en kris som bara har förvärrats. Den har ingen motsvarighet i Latinamerika. Vänsterekonomen Manuel Sutherland beräknar att landets ekonomi har minskat med 50 procent de senaste åren. Per invånare har produktionen av varor och tjänster minskat med 60 procent. Det är bara i länder som befinner sig i krig som sådana siffror brukar förekomma. Sutherland beräknar att reallönerna minskat med häpnadsväckande 95 procent sedan 2013.

I sina analyser av den ekonomiska utvecklingen har Sutherland visat att mycket av de växande oljeintäkterna – förutom att finansiera sociala reformer – gick till en kraftigt ökad import. År 2003 uppgick importkostnaden till 14 miljarder dollar. 2012 var samma siffra 78 miljarder dollar. Av denna senare summa ”antogs” 60 procent gå till investeringar, men detta reflekterades aldrig i någon ökad inhemsk produktion av kapital- och konsumtionsvaror.

Snarare minskade produktionen i Venezuela – den växande inhemska konsumtionen täcktes helt av importökningen och allt mer av utländska lån. Men en hel del av denna ”import” har helt klart också bestått i att korrumperade statstjänstemän – i samarbete med privata (ofta helt fiktiva) företag – kanaliserat stora summor ut ur landet. Kapitalflykten från Venezuela har varit den mest omfattande i världen. År 2018 beräknades förmögna venezolaner ha över 400 miljarder dollar placerade på privata konton i utländska banker.

Imperialismens blockad: 40 000 döda

I våra traditionella medier framställs den djupa krisen enbart som ett resultat av den nuvarande regeringens politik. Det är en framställning som inte är sann. Utan att försvara eller bortförklara de felaktiga politiska beslut som tagits – och oftast har sin grund i byråkrati och korruption – finns det ytterligare en faktor som aldrig nämns: den omfattande blockad landet utsatts för. USA, Kanada och EU har under 2019 fortsatt att trappa upp det ekonomiska kriget mot Venezuela. I slutet av januari tillkännagav USAs regering att det statliga oljebolagets PDVSA:s alla tillgångar i USA blockeras och att alla invånare i USA förbjuds att på något sätt handla med det venezolanska bolaget. Enligt USAs nationella säkerhetsrådgivare, John Bolton, kommer åtgärden att medföra en förlust på elva miljarder dollar av exportintäkter under 2019, och att tillgångar för sju miljarder blir låsta. Om Venezuela vill sälja olja till USA ska betalningar sättas in på bankkonton som den USA-stödda oppositionen har kontroll över. Det betyder att det raffinaderi, Citgo, som PDVSA har i USA, nu kontrolleras av oppositionen. Den utvidgade finansblockaden medförde att Venezuelas oljeproduktion i mars sjönk till 736 000 fat per dag – hälften av det som producerades i mars förra året. och inte ens en tredjedel av de tre miljoner fat per dag som producerades för 10 år sedan.

Snaran har därefter fortsatt att dras åt. Sanktioner riktades 11 mars mot Evrofinance Mosnarbank, en Rysk-Venezolansk affärsbank. Enligt Reuters undersökte USA samtidigt möjligheten att införa sanktioner som stoppar Visa, Mastercard och andra finansföretag från att utföra betalningar i Venezuela. Någon vecka senare förbjöds alla kontakter med den statliga sociala utvecklingsbanken, BANDES, och fyra andra banker som ägs av BANDES. Sanktionerna har också tvingat två rederier – USA-ägda McQuilling Partners och tyska Bernhard Schulte Shipmanagement – med fyra respektive 15 oljetankers att avsluta sina transporter av venezuelansk olja. Även Trafigura, ett av världens största fraktbolag, har under våren slutat skeppa olja från Venezuela till Indien. De stora transnationella bankerna, bolag och regeringarna i EU har följt USAs beslut och låst banktillgångar Venezuela har utomlands. Ett av många exempel är den portugisiska banken Novo Banco som under våren fryst 1,7 miljarder dollar, pengar som skulle ha använts till import av mediciner och livsmedel.

Detta får förstås allvarliga konsekvenser för den dagliga överlevnaden. Det Washington-baserade Center for Economic and Policy Research (CEPR) publicerade i slutet av april en rapport, författad av ekonomerna Mark Weisbrot och Jeffrey Sachs, om konsekvenserna av den imperialistiska blockaden mot Venezuela. Den legala grunden lades av president Barack Obama 2015, med en exekutiv order som betecknade Venezuela som ett ”ovanligt och extraordinärt hot” mot USAs nationella säkerhet. En tydlig upptrappning kom i augusti 2017 då Venezuelas regering och det statliga oljebolaget PDVSA skars av från den internationella finansmarknaden. Åtgärderna medförde, enligt ekonomernas beräkning, ett bortfall på sex miljarder dollar de följande månaderna och var den viktigaste orsaken till den hyperinflation som startade i slutet av 2017 och fortsatt fram till början av 2019. (en ”hyperinflation” definieras som mer än 50 procents prisökning per månad). Sanktionerna trappades upp ännu mer efter Juan Guaidó’s självutnämning till ”interimsresident”. USAs regering införde då ett oljeembargo som sänkte Venezuelas oljeexport till USA från ett genomsnitt av 586 000 fat per dag till inga fat alls i mars. Det motsvarar ett bortfall på ytterligare 6,8 miljarder dollar i exportintäkter.

Weisbrot och Sachs påpekar att utöver de omedelbara effekterna med minskade exportinkomster är en bieffekt att finanstransaktioner för import av mat och mediciner försvåras. Risken att drabbas av USAs sanktioner har föranlett att ett växande antal banker vägrar befatta sig med finanstransaktioner som involverar Venezuelas regering eller statliga företag.

Med en rad olika studier som grundval beräknar rapporten att sanktionerna lett till 40 000 döda under 2017-2018 och att ytterligare 300 000 människor riskerar att dö på grund av brist på mediciner. Sanktionerna har även bidragit till att importen av livsmedel minskat från ett värde av 11,2 miljarder dollar 2013 till 2,46 miljarder dollar under 2018. Då vi från olika solidaritetsorganisationer idag kräver att USAs, EUs och de stora bankernas blockad måste upphöra handlar det bokstavligen om att försöka rädda människoliv.

Pro-maduro-demonstation

Kuppförsöken

Den 23 januari trappade USAs regering upp hotet av en militär intervention genom att erkänna parlamentets nyvalde talman Juan Guaidó, som "tillfällig" president. Juan Guaidó, en 35-årig ingenjör, utbildad på det privata elituniversitetet Universidad Católica Andrés Bello och därefter studier på George Washington University i USA samt IESA, Venezuelas motsvarighet till Handelshögskolan, är en politisk figur skapad av USA. Han fick sin första "politiska" skolning som deltagare i en delegation av studentledare som besökte Belgrad i Serbien. Han har varit en av grundarna till det extrema högerpartiet Voluntad Popular (VP), som närmast skulle kunna jämföras med Nordiska Motståndsrörelsen här i Sverige. Att han aldrig ställt upp i något presidentval har inte bekymrat varken USA eller EU. För säkerhets skull har han helt enkelt utnämnt sig själv till den "interimsresident" som ska bilda en "övergångsregering" och utlysa "nyval". Eftersom han inte har någon kontroll över landets territorium, vilket brukar vara ett villkor för att en regering ska erkännas av andra länder, uppmanade han landets militär att med våld avsätta den valde presidenten, Nicolas Maduro. Han tackade samtidigt USAs regering och utländska finansbolag för den närmast totala ekonomiska blockad som de organiserat de senaste två åren. Donald Trumps "erkännande" av den icke-valda, "tillfällige" presidenten, följdes omedelbart upp av en rad latinamerikanska högerregeringar (Brasilien, Colombia, Argentina, Peru, Chile) Hela försöket till statskupp har

uppenbart förberetts på möten under december och januari med dessa regimer. Därtill har även Kanada erkänt Guaidó.

30 april ledde Guaidó ett totalt misslyckat kupp försök. Tillsammans med en mindre grupp soldater framträdde han utanför flygbasen Carlota och hotade att med hjälp av armén marschera till presidentpalatset i Miraflores. Försvarsministern, liksom hela den militära ledningen, valde istället att offentligt uttala sin lojalitet till – om inte presidenten – nationen och konstitutionen. När kuppfiaskot blev uppenbart övergick Guaidó till att vädja om ett militärt ingripande från USA.

Med hjälp av den norska regeringen har det hållits förhandlingar under maj mellan representanter för oppositionen och regeringen. De avslutades 29 maj utan någon överenskommelse. Den självutnämnde "interims-presidenten" Juan Guaidó hävdade i ett uttalande – tydligt uppmanad av USAs vicepresident Mike Pence – att en överenskommelse måste inkludera Maduros avgång, formerandet av en "övergångsregering" och nya presidentval. Regeringen har redan från början avvisat detta som icke förhandlingsbart. Oppositionen upprepade även sin vädjan till militären att avsätta Maduro.

USAs militära ledning har för tillfället förhållit sig kallsinnigt till ett direkt militärt ingripande i Venezuela. Möjligt ligger de negativa erfarenheterna från krigen i Afghanistan, Irak och Libyen bakom den avvaktande hållningen. Kanske spelade det även in att Brasiliens högerpresident tidigt backade ur då det blev tydligt att Guaidó vid sitt nästan teatrala kupp försök i april saknade stöd inom Venezuelas krigsmakt. Men det betyder inte att risken för militär konflikt är utesluten. Dagen innan förhandlingarna i Oslo avslutades antog parlamentet – där oppositionen har majoritet – en motion om att stödja Venezuelas inträde i Inter-American Treaty of Reciprocal Assistance (TIAR) en ömsesidig försvarspakt som innefattar 16 länder i regionen. Det medlemskapet skulle kunna fungera som ett framtida juridiskt fikonlöv för en militär intervention från USA. Alla möjligheter ligger fortfarande på bordet, som president Donald Trump deklarerat.

Kuppmakaren Guaidó

Elbrist eller...

Bara drygt en månad efter det misslyckade kuppförsoket i januari försattes hela landet i totalt mörker. Den 7 mars bröts elen i 80 procent av landet. Det var inledningen på den värsta el-krisen på drygt tio år. För majoriteten av de större städerna har elavbrott varit ovanliga till i slutet av 2018. Flera mindre städer och orter utanför storstadsområden har däremot fått utstå elransonering det senaste årtiondet. Och även om energiministern, general Motta Domínguez, bevisade sin "kompetens" genom att försäkra att avbrottet skulle vara avhjälpit inom tre timmar, tog det mer än 36 timmar innan elen kom tillbaka i den största delen av landet. I vissa delar tog det dessutom mer än 100 timmar.

Elsektorn i Venezuela är statlig sedan 2007 då sex privata elbolag togs över som en del i ett program för åter-nationalisering av strategiskt viktiga sektorer av samhällsekonomin. Motståndet från de sex bolagsledningarna var kompakt. Ett litet exempel på vad det betytt är den långa striden om ett nytt kollektivavtal som ännu inte är löst. Under de första 18 månaderna efter förstatligandet vägrade samtliga direktörer i de olika – fortfarande separata – företagen att skriva under ett nytt kollektivavtal som skulle ge alla elarbetare samma löner och anställningsvillkor. Det tog 14 månader av kamp från arbetarnas sida innan de, som en första delseger, tvingade det nya gemensamma bolagets verkställande direktör att avgå. Det kompakta motståndet mot varje förändring som ledningen visat upp har mötts med ett massiv kritik från arbetarna mot misskötsel och korruption.

President Nicolas Maduro förklarade att elavbrottet var resultatet av en cyberattack – ett "el-krig" – iscensatt av USAs regering. Både datorsystemet vid den stora Guri-dammen och den centrala elektroniska styrenheten i Caracas angreps enligt presidenten. Det är möjligt att det var så. Det kan inte uteslutas.

Vissa experter har dock öppet avvisat regeringens förklaring med hänvisning till att datorstyrningen är ett intranät som saknar någon som helst koppling till internet. Det skulle alltså vara omöjligt att komma åt datorerna som styr elsystemet "utifrån".

En alternativ förklaring är en serie bränder i elverken i Guri a Malena och Malena-San Geronimo som bröt ut på grund av obefintligt underhåll av ledningsnätet. Arbetarna inom el-sektorn har upprepade gånger kritiserat denna brist, men blivit avvisade av regeringsanhängare som "förrädare" och till och med blivit bestraffade. Det mest omskrivna fallet är fackföreningsaktivisten (och anhängare till Hugo Chávez) Elio Palacios, som skarpt kritiserade frånvaron av investeringar och underhåll och förutsade risken av ett sammanbrott på elnätet. För detta greps och fängslades Palacios anklagad – av underrättelsetjänsten SEBIN – för att sprida "falsk information".

Det bristfälliga underhållet av elnätet har två förklaringar. Dels brist på reservdelar – på grund av blockaden – dels brist på kompetens. Det senare handlar inte bara om den ansvarige (militäre) ministerns inkompetens. Elarbetarnas fackförening saknar dessutom sedan 2012 kollektivavtal med elbolagen. Detta – tillsammans med hyperinflationen – har medfört kraftigt sjunkande reallöner. Många av de mest kompetenta teknikerna har de senaste åren valt att emigrera. Av de 50 000 anställda, som tidigare arbetade, återstår idag omkring 30 000. Till en del är det de mindre erfarna som blivit kvar.

Militärens ökade roll

Den viktigaste anledningen till att den militära ledningen hittills inte brytt sig om appellerna från den självutnämnde presidenten att avsätta den valde presidenten grundar sig i materiella intressen. Energiminister Motta är inte den ende militären i regeringen, ett faktum som kan förklara en del av den nuvarande situationen. En fjärdedel av alla ministrar är militärer, liksom drygt hälften av landets guvernörer och en del borgmästare. Militären kontrollerar dessutom importen och distributionen av livsmedel. Den har de senaste åren även tillägnat sig kontrollen över en rad företag, varav oljebolaget PDVSA är det viktigaste. Men det handlar

också om byggbolag, textilföretag, en fabrik för sammansättning av bilar, eget TV-bolag och ett bolag som arbetar med utvinning av olja och mineraler (Camimpeg). Det är kontrollen av dessa ekonomiska resurser och de förmåner de för med sig för högre officerare – till ett numerär av mellan 1000 och 2000 – som är grunden för det militära stödet till Maduro. De har på senare år befordrats av Maduro i syfte att vinna deras lojalitet. De är de som sitter på viktiga politiska positioner, som leder statliga företag och som har möjlighet att berika sig legalt eller illegalt. Många av dem har egna företag, restauranter, verkstäder, butiker... Klassmässigt utgör de en del av den fraktion av kapitalistklassen – ”bolibourgeoisien” – som vuxit fram under de senaste 20 åren. Med Maduro kvar som president vet den här delen av borgarklassen vad de har – med en USA-stödd president är framtiden mer osäker

Kommunala råd

Att framhålla en privilegierad officerskast som regeringens enda stöd är inte helt riktigt. Om vi utgår från valsiffrorna de senaste åren – där även kandidater från oppositionen faktiskt deltagit – så gissar jag att det aktiva stödet för den nuvarande regeringen kan ligga någonstans mellan 20 och 30 procent, och då närmare den lägre siffran. Det bor trots allt en hel del fattiga människor i de över två miljoner nya bostäder som byggts. Och, trots att det är en otillräcklig åtgärd, delas det ut nödhjälp till fem, kanske sex miljoner människor varje vecka. Det är inte otänkbart att många bland dessa fattiga, trots att de tidigare sociala reformerna helt avstannat, stödjer den nuvarande regeringen inför hotet av en regering som på sitt uttalade program har en utförsäljning av deras hem till privata bostadsföretag.

För Hugo Chávez var kommuner – och de där ingående kommunala råden – en fundamental byggsten för att organisera en stat av självstyrande kommuner och med deltagande demokrati på basnivå. I städerna väljs råden i ett geografiskt område, som omfattar mellan 200 och 400 familjer, på landsbygden krävs minst 20 familjer och i ursprungsfolkens samhällen tio familjer. Råden väljs av ett stormöte – som är högsta beslutande organ – där alla över 15 år får delta. Det väljs för en period av två år, men rådsmedlemmarna kan när som helst avsättas av befolkningen i området. Rådets uppgift är att besluta om konkreta utvecklingsprojekt. De ska hantera bostäder, sjuk- och hälsovård, skolor och tillgång till basservice. Beslut ska tas på stormöten där alla kan delta. I modellen har också – åtminstone tidigare – ingått att kommunerna ska bli självförsörjande genom företag ägda och styrda av kommunerna. Enligt regeringen finns det fortfarande 47 000 registrerade kommunala råd och 3 000 kommuner. Det är inte säkert att den ”registrerade” siffran har något att göra med verkligheten. I den nödsituation som förvärrats de senaste åren verkar många av de kommunala råden ha upphört och ersatts av kommittéer för utdelning av nödhjälp. Var fjortonde dag delar de ut ett paket med ris, socker, matolja etc. Men de har ytterst lite med självstyrande, deltagande, direktdemokratiska råd att göra.

Vid ett av sina sista möten 2012 som president betonade en självkritisk (och döende) Hugo Chávez nödvändigheten av en kursändring. Han kritiserade den långsamma utvecklingen av kommuner/kommunala råd. Sex år efter hans död är det uppenbart att en ”kursändring” har ägt rum. Men en kursändring åt höger.

Utförsäljning av naturresurser

Trots minskade inkomster från oljeexporten har Venezuelas regering fortsatt att betala av på landets utlandsskuld. De senaste sex åren har 15 miljarder dollar gått till främst kinesiska banker. För att kunna göra detta har importen av livsmedel, medicin, reservdelar skurits ned, delar av guldreserven sålts och statsägda tillgångar belånats.

Samtidigt har regeringen påbörjat vad som måste beskrivas som en utförsäljning av landets naturtillgångar. Det handlar om ett jättelikt område söder om Orinocofloden med stora

mineraltillgångar av bland annat guld, diamanter, coltan¹, med landets rikaste ekosystem skyddat i ett flertal naturreservat. Stora delar av landets vattenreserver ligger därtill i området, liksom de vattenkraftverk som producerar 65 procent av landets elenergi. Ett dussintal ursprungsfolk lever i området. Men "Orinocos mineralbåge" är samtidigt skört och ekologer och miljöaktivister har kritiserat planerna på en omfattande exploatering av tillgångarna.

Här finns dock redan gruvor, de flesta av dem illegala. Över 150 000 människor arbetar i dem och där utvinns 20 procent av allt guld i Latinamerika. Men det Nicolas Maduro vill se har helt andra dimensioner. "El arco minero de Orinoco" utgör en av de "strategiska utvecklingszoner" som regeringen bildat i syfte att locka till sig utländska investeringar i joint-venture med statliga bolag. De som investerar inom dessa zoner får enastående fördelar – inga skatter, fritt vinstuttag, strejkförbud; i områden där venezuelansk lag inte gäller. Det är alltså för att kunna berika sig själv som militären förra året bildade aktiebolaget Camimpeg, för att exploatera mineraler, olja och gas.

Förra året hölls också ett möte i Caracas där 150 intresserade företag från 35 länder deltog. Trots försäkringar från regeringen att mötet var framgångsrikt har investeringarna ännu lyst med sin frånvaro. Den finansiella blockaden är naturligtvis en förklaring till detta. Den enda kända investeringen hittills är det kanadensiska gruvbolaget Barrick Gold Reserves satsning på en guldgruva. Det ger också en tydlig bild av den kursändring som skett. Företagets tillgångar i Venezuela exproprierades faktiskt av Hugo Chávez. För att nu "komma tillbaka" krävde det multinationella bolaget ersättning för den gruva man blivit av med samt extra-kostnader som man påstod sig ha haft som en följd av exproprieringen. Det har Venezuelas regering gått med på. Barrick är alltså därmed det första utländska företag som lovat investera i "el arco minero de Orinoco". Det paradoxala med USA/EUs blockad är att de naturtillgångar som Maduro är beredd att sälja ut istället kan komma att säljas till ryskt, kinesiskt och turkiskt kapital.

En döende revolution

Den "bolivarianska revolution" som skulle lägga grunden till en socialism för det 21 århundradet är idag död. Även om den nuvarande regeringen lyckas sitta kvar med kapital från – och ett ökat beroende av – Kina och Ryssland har den ingenting med någon socialism att göra.

På ett sätt bekräftas kanske det Marx och Engels efter Pariskommunens nederlag 1871 konstaterade: arbetarklassen kommer aldrig på ett enkelt sätt bara kunna ta över den borgerliga statsapparaten för att bygga ett nytt samhälle. De självstyrande kommunala råd och kommuner som Chávez skisserade i sin "modell" skulle kanske haft en viktig roll i att bygga ett betydligt mer demokratiskt styrt samhälle än i den reellt existerande kapitalismen. De borgerliga tjänstemännen på viktiga poster inom statsapparaten och regeringspartiet, PSUV, var i allians med de delar av kapitalistklassen, som kom att gynnas av reformpolitiken, och satte effektivt stopp för försöken att utveckla och utvidga demokratin. Resultatet av klasskampen blev istället en återgång till en starkt centraliserad och toppstyrd statsapparat med den privilegierade officerskåren som den hårda, styrande kärnan.

Andra artiklar i Röda Rummet om Venezuela:

[Vart går Venezuela? \(2003-2006\)](#)

[Venezuela - mot en socialistisk ekonomi? \(2007\)](#)

[Venezuela - Chávez styre 10 år, vart leder revolutionen \(2008\)](#)

[Rolf Bergkvist om Venezuela 2010-2016](#)

[Tidskriften Röda Rummet om Venezuela 2016-17.](#)

¹ Coltan är en förkortning av columbit-tantalit, en blandning av de två närbesläktade mineralen Columbit och Tantalit. (Wikipedia) – Red